

Antonina Maria Sapieha

Antonina Maria Sapieha z domu Siemieńska herbu Leszczyc ps. *Barbara* (ur. 24 września 1924 w Krzepinie, zm. 16 sierpnia 1996 w Nairobi, stolicy Kenii) – uczestniczka Powstania Warszawskiego, organizatorka ruchu turystycznego w Kenii.

Urodziła się 24 września 1924 w Krzepinie w rodzinie Stefana Siemieńskiego herbu Leszczyc (1883-1969) i Jadwigi z Horodyńskich herbu Korczak.

Okres wojny

Brała udział w Powstaniu Warszawskim jako sanitariuszka: Grupa "Północ" - zgrupowanie "Sienkiewicz", następnie odcinek "Kuba"- "Sosna" - batalion "Gozdawa" - kompania motorowa "Orlęta" - <http://www.info-pc.home.pl/whatfor/baza/orleta.htm>. Przedostała się kanałami ze Starego Miasta do Śródmieścia Północ.

Okres po wojnie

Po upadku Powstania wyszła z Warszawy z ludnością cywilną. Po ucieczce z obozu jenieckiego przedostała się na Zachód.

27 listopada 1945 wyszła za mąż za księcia Eustachy Seweryn Sapieha, ślub odbył się w kościele St. Honoré w Paryżu.

Będąc w Belgii, udało im się zaokrętować w 1947 roku na statek płynący do Afryki, zamieszkali w Kenii.

Antonina wspomagała męża w organizowanych przez niego safari, organizując ruch turystyczny, nie związany bezpośrednio z tradycyjnym polowaniem, m.in. zwiedzenie tamtejszych parków narodowych.

Remontowała i urządzała kolejne miejsca służące im wówczas za domy, własnoręcznie murowała piece i kominki, szyła zasłony. Potem urządzała rodzinne safari dla żon i dzieci myśliwych – klientów męża. Z czasem stworzyła wcale dużą rodzinną firmę *Sapieha Tours & Safaris*, którą prowadziła najpierw sama, a później z córkami. Klientów miały z całej Europy.

Zmarła w Nairobi w Kenii, tam jest pochowana.

Odznaczenia

- [Krzyż Walecznych](#).

Rodzina

- Rodzeństwo: Leonilla Longchamps De Bérier (z d. Siemieńska), Jan Siemieński, Róża (Kasia) Siemieńska
- Mąż: Eustachy Seweryn Sapieha (ur. [7 sierpnia 1916](#) w Spuszy koło [Grodna](#) zm. 2 marca 2004 r. w Nairobi, stolicy Kenii).
Po ukończeniu szkoły średniej w Pszczynie, gdzie był wychowankiem znanego Internatu prof. Wacława Iwanowskiego, 19 września 1934 r. wstąpił do Szkoły Podchorążych Rezerwy Kawalerii w Grudziądzu. Szkolenie zakończył 15 lipca 1935 r. w stopniu plutonowego podchorążego i otrzymał przydział do 2 pułku ułanów grochowskich w Suwałkach. Następnie podjął naukę Wyższej Szkole Handlowej w Antwerpii, a od 1938 tamże w Wyższej Szkole Kolonialnej.

Kampanię wrześniową rozpoczął na Suwalszczyźnie. W końcu sierpnia 1939 r. został zmobilizowany do 2. Pułku Ułanów Grochowskich im. Gen. Józefa Dwernickiego. 9 września pułk stał nad Narwią - trzymał bardzo ważny odcinek, sięgający aż po most na Wiźnie. Tu właśnie po raz pierwszy otarł się o śmierć, wchodząc niespodziewanie na tył kolumny niemieckiej. Wojnę obronną zakończył pod Kockiem z gen. Kleebergiem i to była najczarniejsza chwila w jego życiu. Wraz z bratem i kolegami dostał się do niewoli. Całą okupację niemiecką przesiedział w obozach jenieckich - najpierw w Sandbostel, później w Lubece i Grabau.

27 listopada 1945 zawarł związek małżeński z Antoniną Marią Siemieńską w kościele St. Honoré w Paryżu.

W 1948 roku razem z żoną wyjechał do Kenii.

Jego ojciec po wojennym pobycie w więzieniu na Łubiance i w obozie pracy, wyszedł ze Związku Radzieckiego z armią generała Andersa, pełnił funkcję szefa misji Polskiego Czerwonego Krzyża w Afryce Wschodniej, wydelegowany przez Emigracyjny Rząd w Londynie.

Prowadził tartaki, skupował złom, poszukiwał szlachetnych kamieni, by wreszcie znaleźć swe powołanie. Został zawodowym myśliwym z licencją na prowadzenie łowieckich safari, a po wprowadzeniu w Kenii zakazu polowań – safari fotograficznych.

Uczestniczył w specjalnej audiencji Ojcu Świętemu podczas jego wizyty w Kenii w 1980 r. Papież był niezmiernie zadowolony i powiedział: *Cieszę się z tego spotkania, bo przecież księżę kardynał metropolita krakowski Adam Sapieha był moim opiekunem i do pewnego stopnia wychowawcą podczas studiów.*

Po śmierci żony ożenił się po raz drugi z Elżbietą Marią Gniazdowską.

Urna z jego prochami została złożona 31 lipca 2004 r., w samo południe, w kościele parafialnym w Boćkach (kościół został wybudowany przez Józefa Franciszka Sapiechę wraz ze swoją żoną Krystyną z Branickich, w podzięce za urodzenie jedynej córki Teresy).

- Dzieci:
  - Teresa Jadwiga (ur. 1948), zwana Kasiunią, całe życie spędziła w Kenii, wyłączając jedynie czas studiowania w Polsce i w Niemczech.
  - Maria Gabriela (ur. 1949), zwana Maryjką, po ślubie z Bengtem Beckmannem dzieliła swój czas między Kenię i Szwecję. Ale zawsze miała i nadal ma własny dom w Nairobi, w pobliżu domu rodziców. Od śmierci męża mieszka w nim na stałe
  - Anna Joanna (ur. 1951), wyszła za mąż za hrabiego Franciszka Wodzickiego i wyemigrowała za nim do Kanady. Jednak często przyjeżdżała do Kenii. Gdy owdowiała, a trójka jej dzieci dorosła, postanowiła, że wróci do Nairobi na stałe.
  - syn Lew (1960-1970), zmarł w wieku dziesięciu lat na wrodzoną, nieuleczalną chorobę trzustki.

Piśmiennictwo

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Antonina_Sapieha
2. <https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/antonina-siemenska,39935.html>
3. <https://www.geni.com/people/Antonina-Sapieha-Ro%C5%BCa%C5%84ska/6000000029508210967>
4. Beata Lewandowska-Kaftan: Afryka jest kobietą, <https://wszystkoconajwazniejsze.pl/beata-lewandowska-kaftan-afryka-kobieta/>
5. <https://m.niedziela.pl/artukul/32625/nd/%E2%80%9EBog-dal-wielkiego-czlowieka---z>